

Definisjon og klassifisering av landbruksveier

Kartverket og landbruksforvaltningen har forskjellige mandat og behov når veiene i Norge skal registreres og beskrives. For Kartverket er det for eksempel viktig å beskrive om veiene er fremkommelig med personbil eller utrykningskjøretøy, mens det for skogbruket er viktig å beskrive hva slags tømmertransportutstyr (vekt og lengde) veiene tåler.

Skogbruket er avhengig av å vite om veiene er konstruert for enten tømmervogntog på 60 tonn og 24 meter (v.kl 3), lassbærere som kan veie 40 tonn (v.kl 7) eller landbrukstraktor med lettere tømmervinsjer (v.kl 8). Til dette er det laget egne veinormaler som beskriver dette med egne veiklasser. Det er til sammen åtte veiklasser, seks klasser for tømmervogntog (skogsbilveier) og to traktorveiklasser (se nedenfor).

Kartverket skal produsere kart som best mulig beskriver det brukerne 'ser' i terrenget. Hvis de ser en bil som står på en skogsvei vil dette bli tegnet som en bilvei hos kartverket. For skogbruket kan dette være en veiklasse 7 som heter 'Traktorvei', og som skal tåle gjentatte transporter av tunge lassbærere med tømmer. I dette tilfellet vil Kartverket registrere det som en bilvei, mens for skogbruket er det en traktorvei (se illustrasjon). Med tanke på beredskap og utrykningskjøretøy sier landbruksveiklassen mye om hva slags transport veien tåler. En traktorveiklasse 7 vil fint kunne tåle transport av de tyngste brannbilene.

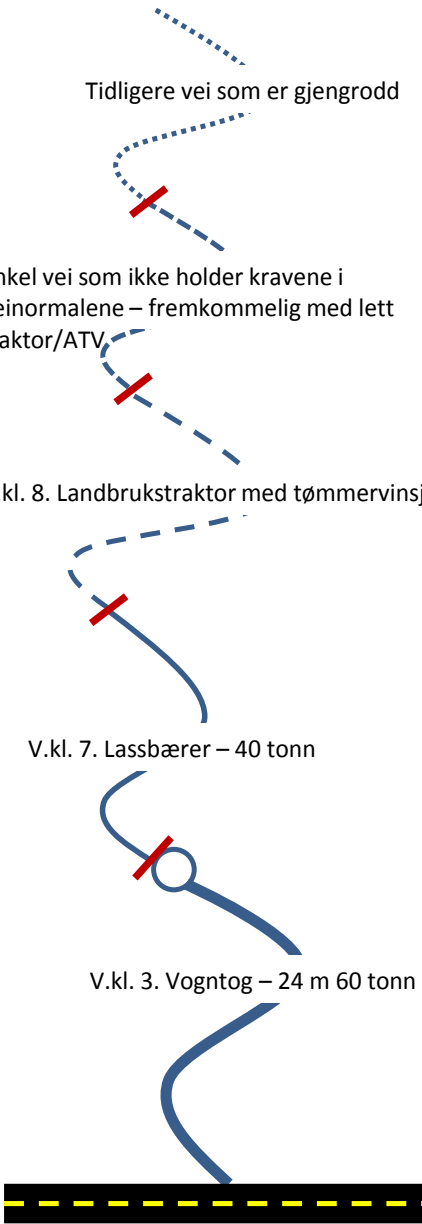
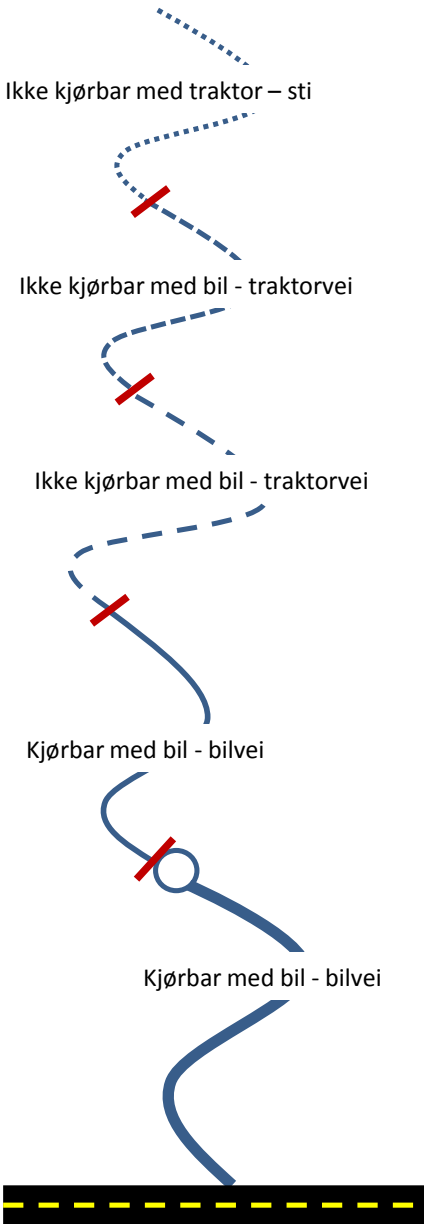
I skogen er det også opparbeidede veier som ikke holder kravene i veinormalene, men som fortsatt er fremkommelig med små landbrukstraktorer eller annet lettere transportutstyr. Noen kaller dette ATV-veier. Dette kan være veier som Kartverket definerer som ikke kjørbare med bil, og derfor registreres som traktorveier hos dem. For skogbruket derimot er dette ikke en traktorvei etter kravene i veinormalene, men en enkel vei som havner utenfor traktorveidefinisjonen.

Når en vei som er brukt til tømmertransport i skogbruket ikke vedlikeholdes over langt tid, vil den til slutt gro igjen. Ofte kan disse veiene fortsatt benyttes som turstier for gående. I et kart kan disse gjengrodde skogsveiene derfor bli tegnet som stier. For skogbruket vil det fortsatt være viktig å vite at det tidligere har vært en opparbeidet vei, med et teknisk inngrep. Dette vil eksempelvis være en viktig opplysning hvis nye generasjoner av skogeiere vil søke om bygging av skogsvei i samme område. Da vil opplysningen om den tidligere opparbeidede veien i området være viktig med tanke på valg av traseer og søknadsprosedyrene.

Figuren viser et eksempel på hvordan skogbruket og kartverket beskriver en og samme vei.

Landbruksdirektoratet

Eanandoalodirektorektoráhtta

Skogbruket	Kartverket
 <p>Tidligere vei som er gjengrodd</p> <p>Enkel vei som ikke holder kravene i veinormalene – fremkommelig med lett traktor/ATV</p> <p>V.kl. 8. Landbrukstraktor med tømmer vinsj</p> <p>V.kl. 7. Lassbærer – 40 tonn</p> <p>V.kl. 3. Vogntog – 24 m 60 tonn</p>	 <p>Ikke kjørbær med traktor – sti</p> <p>Ikke kjørbær med bil - traktorvei</p> <p>Ikke kjørbær med bil - traktorvei</p> <p>Kjørbær med bil - bilvei</p> <p>Kjørbær med bil - bilvei</p>

Landbruksdirektoratet

Eanandoalldirektorektoráhtta

Illustrasjon som beskriver sammenhengen mellom privatvei, landbruksvei og skogsvei

Veimatrisen og illustrasjonen nedenfor beskriver sammenhengen mellom private veier, landbruksveier og skogsveier. Utgangspunktet er at alle veiene i eksempelet ligger på en landbrukseiendom, og at alle veiene er private veier. Veier i jordbruket og skogbruket er private veier, og det samme er som oftest andre veier (hytte- og boligfelt) som ligger på en landbrukseiendom. Derfor er den første boksen i matrisen 'Privatvei'.

Dersom over 50 % av nytten i veien kan tilskrives landbruk er det en landbruksvei som behandles etter forskrift om planlegging og godkjenning av landbruksveier. Er landbruksnyttene under 50 % behandles den etter plan- og bygningsloven, her definert som 'Ikke landbruk'.

Mange av veiene i landbruket er definert som skogsveier. Kort fortalt er skogsveiene de landbruksveiene det transporteres tømmer på. Skogsveiene deles opp i åtte veiklasser som beskrives i Normaler for landbruksveier med bygge beskrivelse (veinormalene). I illustrasjonen deles skogsveien inn i fire hovedkategorier. (1) *Tilkomstvei til skogen* er den veistrekningen som typisk går gjennom jordbrukslandskapet før man kjører inn i skogen. Denne strekningen bruker tømmerbilene til og fra offentlig vei. (2) *Skogsbilveien* er konstruert for å kunne brukes av tømmerbilene (v.kl 2-5). (3) *Traktorveien* er beregnet for lassbærere og traktorer (v.kl. 7 og 8). (4) *Enkel vei* er for lettere transportutstyr slik som ATV og små traktorer.

Det er bare skogsveiandelen i en landbruksvei som er tilskuddsberettiget gjennom forskrift om tilskudd til nærings- og miljøtiltak i skogbruket (NMSK-forskriften).

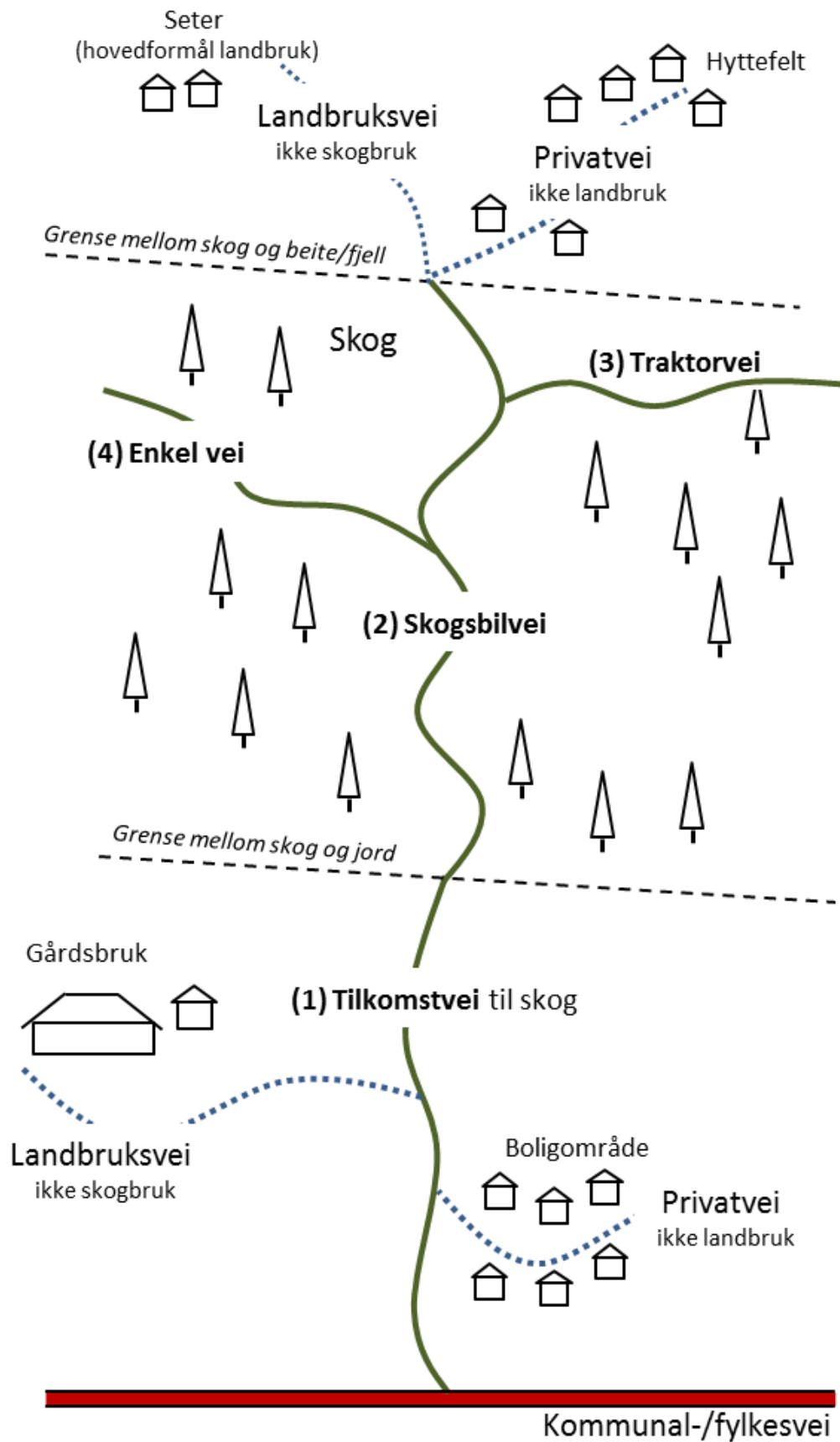
Typiske landbruksveier der det ikke skal transporteres tømmer kan være seterveier og veier som går inn på tunet til gårdsbruket. Andre private veier på landbrukseiendommen som ikke er landbruksvei er veier til private boliger og større hyttefelt.

Veimatrise:

Privatvei	Ikke landbruk		
	Landbruksvei	Ikke skogbruk	
		Skogsvei	Tilkomstvei (1) v.kl. 2-5
			Skogsbilvei (2) v.kl. 2-5
Traktorvei (3) v.kl 7-8			
Enkel vei (4) Ingen veiklasse			

Landbruksdirektoratet

Eanandoalldirektorektoráhtta

Landbruksdirektoratet

Eanandoalldirektorektoráhtta

Veiklassene i normalene for landbruksveier:

Veiklasse 1 er helårs bilvei som bygges i samarbeid med det offentlige slik at den senere kan inngå i det offentlige veinett. Krav til geometrisk utforming m.m. skal være i samsvar med de spesifikasjoner Statens vegvesen har fastsatt for den avtalte veiklasse.

Veiklasse 2 - Helårs landbruksbilvei: Høy standard som skal kunne trafikkeres med lass hele året. Denne veiklassen skal brukes på grendeveier med blandet trafikkgrunnlag og på skogsbilveier, gardsveier og seterveier med stor trafikkbelastning av tunge kjøretøyer.

Veiklasse 3 - Landbruksbilvei: Skogsbilveier, gards- og seterveier med moderat til lavt trafikkgrunnlag. Veien skal kunne trafikkeres med lass hele året med begrensninger i teleløsningsperioden og i perioder med spesielt mye nedbør.

Veiklasse 4 - Sommerbilvei for tømmerbil med henger: Transport av tømmer og andre landbruksprodukter i barmarksperioden. Veiklassen bør bare bygges i områder der tømmerkvantum og transportavstand tilsier biltransport, men der terrengforhold og tilgjengelige ressurser ikke gir økonomisk grunnlag for å bygge en helårsvei.

Veiklasse 5 - Sommerbilvei for tømmerbil uten henger: Tømmertransport med bil uten henger utelukkende i barmarksperioden. Veiklassen må bare bygges på steder der det ikke er teknisk mulig eller økonomisk forsvarlig å bygge en høyere veistandard. Denne veiklassen skal bare benyttes i unntakstilfeller.

Veiklasse 6 - Vinterbilvei: Tømmertransport på vinterføre, der veiens bæreevne baseres på tele og snø. Veiklassen egner seg i strøk med stabile vinterforhold og lange transportavstander. Veiklassen bør bare brukes der det ikke er økonomisk grunnlag for å bygge helårsvei, og der den videre skogbehandling ikke krever bedre veistandard.

Veiklasse 7 - Traktorvei: Transport med lassbærer og landbrukstraktor med henger. Generelt skal disse veiene kunne nyttes til transport hele året unntatt i teleløsningsperioden. Svake partier i undergrunnen må forsterkes med bærelag.

Veiklasse 8 - Enkel traktorvei: Transport av tømmer og landbruksprodukter med landbrukstraktor eller annet lettere transportutstyr. Veiklassen omfatter også enkle traktorveier som inngår i det permanente landbruksveinettet og som medfører varige terrenginngrep. Standarden må i stor grad tilpasses det formål og transportutstyr veien bygges for.

[Klikk her for å gå til Normalene for landbruksveier](#)

Sist revidert: 02.07.2015